

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/57/2015
Identifikačné číslo spisu:	4313011228
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4313011228.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. septembra 2015 v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Harabína a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci proti obvinenému V. M. pre zločin úžery podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., o dovolaní obvineného V. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 25. marca 2015, sp. zn. 2 To 17/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného V. M. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Levice z 5. novembra 2014, sp. zn. 1 T 81/2013 bol obvinený V. M. uznaný za vinného zo zločinu úžery podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

využívajúc pokročilý vek, odkázanosť na pomoc iného, zhoršený zdravotný stav a duševnú poruchu - vaskulárnu demenciu ťažkého stupňa poškodenej R. M., rodenej G., narodenej XY, zomrelej XY, uzatvoril dňa 26. januára 2007 v penzióne V. na ulici W. ako obdarovaný s poškodenou R. M. ako darcom darovaciu zmluvu spísanú formou notárskej zápisnice, ktorej predmetom bol prevod 1 podielu nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva číslo XY, katastrálne územie W. a to pozemkov parcelné číslo XY, zastavané plochy a nádvoria, vo výmere 974 m² a na ňom sa nachádzajúci rodinný dom súpisné číslo XX a pozemok parcelné číslo XY, záhrada, vo výmere 234 m², ktorej sa zaviazal doživotne poskytnúť starostlivosť o poškodenú v penzióne V., čím spôsobil poškodenej R. M. kodu vo výške 10 572,91 €.

Okresný súd obvinenému uložil podľa § 235 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, § 36 písm. j/, § 37 písm. e/ Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd výkon trestu podmienenečne odložil.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil skúšobnú dobu probačného dohľadu v trvaní 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. obvinenému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Proti rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre uznesením z 25. marca 2015, sp. zn. 2 To 17/2015, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Obvinený podal, prostredníctvom obhajcu, dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 5. novembra 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Nitra zo dňa 25. marca 2015, uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení dovolania obvinený uviedol, že okresný súd náležite nezistil skutkový stav, neodstránil rozpory a rozhodol na základe dôkazov, ktoré nezakladajú naplnenie skutkovej podstaty úžery. Pri uzatváraní kúpnej zmluvy z 26. januára 2007 úmyselne nezneužíval niečiu tieseň, neskúsenosť alebo rozumovú slabosť. Nebol preukázaný hrubý nepomer hodnoty vzájomného plnenia. Zo svedeckých výpovedí F. K., K. L., JUDr. R. O. vyplynula dobrovoľnosť darovania časti nehnuteľností zo strany poškodenej R. M.. V čase uzatvárania zmluvy nepredpokladal, že poškodená trpela závažným duševným ochorením. Všeobecná hodnota nehnuteľností je v znaleckých posudkoch rozdielna. Znalecký posudok týkajúci sa duševného stavu poškodenej je v rozpore so svedeckými výpoveďami. Znalci neboli v osobnom kontakte s poškodenou, keďže znalecký posudok vypracovávali šesť rokov po jej smrti. Obvinený nebol osobne oboznámený so zdravotným stavom poškodenej.

Dovolaciemu súdu navrhol vysloviť porušenie zákona z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., zrušiť rozsudok Okresného súdu Levice a vec prikázať na nové konanie a rozhodnutie.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Levice, ktorý sa stotožnil s rozhodnutiami súdov nižšieho stupňa. Znalecký posudok k zdravotnému stavu poškodenej vychádzal aj z dokumentácie ambulantnej psychiatričky poškodenej, podľa ktorej poškodená v období okolo 26. januára 2007 trpela vaskulárnou demenciou. V zdravotnej dokumentácii sa nachádza záznam z 5. januára 2007 a 8. februára 2007 o zastretom vedomí poškodenej a jej dezorientácii. Pri vyšetreniach u psychiatričky bol prítomný aj obvinený, ktorý sa vyjadroval k správaniu poškodenej. K rozdielnosti ocenenia nehnuteľnosti uviedol, že znalec Ing. E. Q. vykonal obhliadku nehnuteľnosti iba z vonku, pretože obvinený ho do nehnuteľnosti nepustil. Vychádzal z údajov, že stavba bola postavená v roku 1938 a hodnotu určil ku dňu podpisu notárskej zápisnice, t. j. k 26. januáru 2007. Znalec Ing. Y. N. vychádzal z údajov, že stavba bola postavená v roku 1934 a vykonal kompletnú obhliadku. Nehnuteľnosť ohodnotil ku dňu obhliadky, t. j. k 9. januáru 2014. Prokurátor taktiež poukázal na hrubý nepomer medzi nákladmi na pobyt poškodenej v penzióne vo výške 5 245,84 € a hodnotou polovice nehnuteľnosti vo výške 10 571,91 €. Dovolaciemu súdu navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Nitre ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Levice, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

V úvode dovolací súd poznamenáva, že obvinený predovšetkým napáda rozsudok okresného súdu. V

tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., podľa ktorého proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie aj z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka. Teda iba rozsudok súdu prvého stupňa nie je rozhodnutím, ktoré môže obvinený dovolaním napadnúť. Nakoľko obvinený dovolaním napadol rozhodnutia oboch súdov nižšieho stupňa, dovolací súd sa podaním zaoberal a neodmietol ho ako neprípustné.

Dovolací súd ďalej konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

K dovolateľovým argumentom je potrebné predovšetkým uviesť, že sú totožné s jeho odvolacími námietkami, ku ktorým sa podrobne a dostatočným spôsobom vyjadril krajský súd. Dovolací súd preto na toto odôvodnenie v podrobnostiach odkazuje.

Zároveň najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili nižšie súdy. Podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. môže byť dovolacím dôvodom len skutočnosť, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych nedostatkov, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len dovolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len potrebné vyšetrovanie v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Po analýze dovolania dovolací súd ustálil, že obvinený uplatnil najmä námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerujú proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňuje súdmi ustálený skutkový stav a predkladá dovolaciemu súdu vlastné hodnotenie vykonaných dôkazov. Skutočnosť, že súdy nižšieho stupňa si neosvojili hodnotenie dôkazov podľa predstáv obvineného, nie je naplnením zákonného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V danej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil zjavne aj dovolací súd. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov zločinu úžery podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný vinným.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného V. M. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.